

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Speelruimteplan Druten 2025-2034

Datum: 14 oktober 2024

Voorgesteld besluit

De Gemeenteraad besluit:

1. Het Speelruimteplan Druten 2025-2035 vast te stellen en over te gaan tot centrale- en steunplekken;
2. Kennis te nemen van de verdeling van speelplekken als uitwerking van het Speelruimteplan Druten 2025-2035;
3. Kennis te nemen van de planning voor het aanpakken van speelplekken in 2025.

Aanleiding

Het huidige speelbeleid Druten is aan herijking toe. De huidige ontwikkelingen zijn niet opgenomen in de huidige beleidsnota. Ook de demografische gegevens en de behoefte aan speelruimte is sinds het opstellen van het huidige speeltuinenbeleid niet meer meegenomen. Samen met een gespecialiseerd bureau en de gemeente Wijchen is een nieuw speelruimtebeleidsplan opgesteld. Met als doel een geharmoniseerd, actueel, praktisch en transparant toetsingskader met betrekking tot speelruimte in de gemeente Druten.

In het nieuwe speelbeleid worden afstanden tot de woning losgelaten en meer gekeken naar de buurten op zich. We spreken straks over een buurtoverstijgende-, centrale-, steun- of informele plek spelen en/of sporten.

Huidig speelbeleid 1998

In het speelruimtebeleid 1998 zijn beleidsregels opgenomen op basis waarvan de benodigde speelvoorzieningen en bijbehorend budget zijn berekend. Deze beleidsregels zijn achterhaald. Bovendien ging dit beleid uit van afstanden tot woningen en zijn nieuwbouwwijken niet meegenomen in het beleid.

Er is een quickscan uitgevoerd door het specialistische bureau. Uit deze quickscan blijkt dat ongeveer 40% van het areaal technisch afgeschreven is en ouder dan 15 jaar. Van een aantal toestellen is zelfs helemaal geen jaartal meer te achterhalen, wat betekent dat deze waarschijnlijk ouder zijn dan 25 jaar. In de komende beleidsperiode moeten veel toestellen vervangen worden.

De afgelopen jaren was het budget niet toereikend om speeltoestellen te vervangen. Toestellen werden weggehaald zonder deze te vervangen of onderhoudskosten liepen op. De speelwaarde in de gemeente Druten is hierdoor verminderd. Bovendien bracht het risico's met zich mee als onderhoud niet op tijd gepleegd kon worden. Met het in december 2023 vastgestelde IBOR plan is er vanaf 2025 budget beschikbaar om vervangingen van toestellen uit te kunnen voeren.

Nieuw speelruimtebeleid 2025-2034

In het nieuwe speelruimtebeleid zijn recente ruimtelijke en sociale ontwikkelingen meegenomen. Demografische gegevens en de behoefte aan speelruimte is gewijzigd sinds de vaststelling van het huidige beleidsplan. Daarnaast stellen we een nieuwe

structuur voor om speelplekken van een kwalitatief goed niveau te voorzien en te houden binnen de kaders van het beschikbare budget en de principes die hiervoor zijn opgesteld. In bijlage 2 zijn de wijzigingen opgenomen ten opzichte van het huidige speelbeleid.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het huidige speelbeleid

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste wijzigingen opgenomen ten opzichte van het speelbeleid 1998. In bijlage 2 zijn alle wijzigingen opgenomen.

Huidige speelbeleid	Speelruimtebeleid 2025-2034
1. Actieradius voor een speelplek voor kinderen 0-6 jaar ligt op 100 meter 6-12 jaar ligt op 300 á 400 meter 12-18 jaar ligt op 800 á 1000 meter	1. Buurtoverstijgende-, centrale- en steunplekken <ul style="list-style-type: none"> - Goede spreiding buurtoverstijgende speel- of sportplekken - Elke speelbuurt 1 grote centrale plek spelen en sporten - Met 2 steunplekken spelen per buurt in Druten / 1 steunplek per kerkdorp - En 1 extra steunplek spelen per 200 kinderen van 0-12
2. Aantal toestellen Gebaseerd op aantal 0,08 toestel per kind. Minimaal 2 toestellen en maximaal 6 toestellen per speelplaats.	2. Aantal toestellen gebaseerd op type plek. <ul style="list-style-type: none"> - Buurtoverstijgende plek: max. 12 speeltoestellen. 3 verschillende sporten of 1 bijzondere - Centrale plek: minimaal 6 speeltoestellen. 2 verschillende sporten - Steunplek: minimaal 3 speeltoestellen. 1 sport
	3. Informele speelplekken Bij het weghalen van een speelplek omdat deze niet meer nodig is volgens de spreidingsprincipes en kinderaantallen, wordt een informele plek gecreëerd. Deze speelplek heeft speelwaarde in groen en/of verharding en geen toestellen.
	4. Nieuwe onderwerpen in speelruimteplan 2025-2034: <ul style="list-style-type: none"> • Speelbeleid, sport in de openbare ruimte en JOP-beleid wordt samengevoegd tot één samenhangend speelbeleid gericht op kinderen van 0 tot 19 jaar. • Speelplekken bevorderen ontmoeten voor alle leeftijden, maatwerk voor plekken van inwoners van 19 jaar en ouder • Inclusieve speelplekken • Natuurlijk spelen • Participatie

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
11-04-2023	Onderzoek speelruimteplan 2023-2032 gemeente Druten (Z/23/108637)
14-12-2023	Beleidsplan IBOR 2025-2028

Gewenst resultaat

Nieuw beleid voor passende speel- en sportvoorzieningen voor kinderen en jongeren van 0 tot 19 jaar in de gemeente Druten die duurzaam onderhouden en tijdig vervangen kunnen worden. Ruimte voor ontmoeten voor alle leeftijden en aansluitend op de hedendaagse ruimtelijke en sociale ontwikkelingen.

Argumenten

1.1. *Het speelruimtebeleidsplan 2025-2034 verwoord hoe om te gaan met speelruimtes in onze gemeente*

Het huidige speeltuinenbeleid, is zoals eerder aangegeven, aan herijking toe. We willen dat de speelplekken in de gemeente Druten van kwalitatief en kwantitatief goed niveau zijn binnen de financiële kaders van het IBOR. En mét de ruimtelijke en sociale ontwikkelingen erin verwerkt. In dit speelruimteplan wordt de visie, kaders en uitgangspunten die de gemeente heeft, beschreven. Hierdoor is er een actueel plan waarmee de gemeente Druten de komende 10 jaar vooruit kan.

1.2. *Het speelruimtebeleidsplan 2025-2034 sluit aan op de toekomstvisie Druten (Samen sterk, Samen Druten), speerpunten uit het collegeprogramma en andere plannen zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord*

In de toekomstvisie Samen Sterk, Samen Druten staat ontmoeten centraal. Het speelruimtebeleidsplan 2025-2034 geeft mede uitvoering aan het ontmoeten van jeugd, jongeren en andere doelgroepen in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld inwoners met een beperking en ouderen. Naast de stimulans voor ontmoeten, wordt ook bewegen en spelen voor jeugd en jongeren in de buitenruimte gestimuleerd. We willen dat meer mensen gaan bewegen. Een goed en uitdagend voorzieningenniveau is hiervoor van belang. Dit sluit aan op het collegeprogramma 'Samen duurzaam vooruit' en het Gezond en Actief Leven Akkoord Druten.

1.3. *Bewoners krijgen zekerheid over een speelplek en de plannen hiervoor in hun buurt*

De afgelopen jaren zijn sporadisch nieuwe toestellen geplaatst of nieuwe speelplekken aangelegd. Uit de scan blijkt dat veel toestellen meer dan 25 jaar en ouder zijn waardoor toestellen hun langste levensduur gehad hebben. Voor bewoners is het nu onduidelijk of de speelplek in hun buurt blijft of aangepakt wordt. Met het aanwijzen van centrale-, steun en informele plekken zijn er vaste bekende locaties die duurzaam ingericht kunnen worden. Hierdoor kunnen we gericht met inwoners in gesprek over de (her)inrichting van een speelplek en de mogelijke rol van een inwoner hierin.

1.4. *Er is op dit moment geen extra jaarlijks budget nodig*

In het verleden had de gemeente Druten een budget á € 41.000 voor onderhoud van speeltoestellen en ondergronden. En € 28.000 voor vervangingen. Jaarlijks wordt het budget voor onderhoud van speeltoestellen en ondergronden ingezet voor herstel van toestellen en ondergronden. Het budget voor vervangingen wordt ingezet voor regulier onderhoud. Hierdoor was er geen financiële ruimte om toestellen te vervangen. Deze toestellen werden voor zover mogelijk gerepareerd of uit de speelplek weggehaald. In december 2023 heeft de gemeenteraad het IBOR vastgesteld. In dit IBOR plan is budget opgenomen voor onderhoud én vervanging van speeltoestellen en ondergrond. Er is nu budget voor vervanging (á € 42.160) en voor onderhoud (á € 42.929). Het beschikbare budget volstaat vooralsnog om geleidelijk speeltoestellen te vervangen in combinatie met de sterfhuisc constructie.

Het IBOR en het speelruimteplan 2025-2034 zijn nieuw waardoor er nog geen ervaringen zijn. Uit de praktijk moet blijken of het beschikbare budget toereikend is om alle noodzakelijke vervangingen uit te voeren. We werken daarom met een ingroeimodel. De eerste vijf jaar bekijken we of en hoeveel speeltoestellen er voor het beschikbare budget vervangen kunnen worden. Als blijkt dat er onvoldoende middelen zijn om alle

noodzakelijke vervangingen uit te voeren, wordt dit meegenomen in de evaluatie in 2029 en eventueel in de P&C cyclus.

1.5. Met het nieuwe speelruimtebeleidsplan 2025-2034 harmoniseren we het beleid met de gemeente Wijchen en sluiten we aan bij een veelgebruikte structuur in Nederland

De gemeente Wijchen heeft al langere tijd een speelruimtebeleidsplan met speelplekken per buurt als uitgangspunt. Deze constructie werkt in deze gemeente goed. Het beleid was aan herijking toe. Tot nu toe was de uitvoering van het beleid in Druten en in Wijchen verschillend. Dit zorgde voor verschillende werkwijzen en dus meer werk. Voor beide gemeenten heeft het onderzoeksbureau een speelruimtebeleidsplan 2025-2034 opgesteld dat volledig geharmoniseerd is. Harmonisatie zorgt voor duidelijkheid bij team beheer en voor onderlinge vervangbaarheid.

Met het geharmoniseerde beleid sluiten we bovendien aan bij een structuur die in veel gemeenten in Nederland wordt gehanteerd.

1.6. Inwoners hebben meegedacht met het beleidsplan

In de periode eind oktober tot 17 november 2023 hebben inwoners mee kunnen denken over het speelruimteplan door het invullen van een digitale vragenlijst. Zowel kinderen, jongeren als volwassenen hebben de vragenlijst ingevuld. Inwoners konden aangeven wat men belangrijk vindt bij speelplekken, de tevredenheid over de speelplekken, welke speel- en sportterreinen het meeste aanspreekt en welke speel-/sportplek men het beste en slechtste is in de wijk. Ook kon men op een kaart routes zoals een beweeggrondje, ommetje of step/skates/skeelers/fiets rondje aangeven. In bijlage 5 is de analyse van de resultaten van de vragenlijst te lezen. De resultaten zijn zoveel als mogelijk verwerkt in het speelruimteplan Druten 2025-2034.

1.7. In de gemeente Druten spelen kinderen relatief veel buiten in vergelijking met gemeenten in de regio Gelderland-Zuid

Uit de meest recente cijfers van de GGD Kindermonitor (2021) blijkt dat in de gemeente Druten relatief veel buiten wordt gespeeld. 78% van de kinderen speelt meer dan 30 minuten per dag buiten. We willen dat meer inwoners gaan bewegen. Daar hoort ook een goed en uitdagend voorzieningenniveau bij. Met het speelruimteplan Druten 2025-2034 geven we hier een impuls aan.

2.1. Bij een nieuwe structuur hoort een nieuwe verdeling van speelplekken

In het huidige speelbeleid wordt uitgegaan van een vaste actieradius en budget per leeftijdscategorie en speelplek. Met de nieuwe structuur gaan we over naar een andere verdeling van speelplekken. Daarnaast zijn er ten opzichte van het huidige speelbeleid nieuwe speelplekken bijgekomen. De verdeling van de speelplekken (bijlage 3) moet worden vastgesteld.

3.1. We passen een sterfhuisconstructie toe waar nodig en maken een planning voor het vervangen en aanpakken van speelplekken

We kunnen niet alle speelplekken direct aanpakken. We stellen hiervoor jaarlijks een planning op. Bij sommige speelplekken is het nodig om toestellen te verminderen. Het weghalen van speeltoestellen of het opdoeken van een speelplek kost geld. Omdat de meeste toestellen oud en al afgeschreven zijn, passen we een sterfhuisconstructie toe. Hierdoor voorkomen we onnodige kosten voor het weghalen van toestellen. In de periode van het opstellen van de beleidsnota zijn op verschillende speelplekken ontwikkelingen geweest. Bijvoorbeeld in het kader van het Integraal Plan Puiflijk of door uitkomsten van inspecties. In bijlage 4 wordt de planning van 2025 weergegeven.

Tegenargumenten en risico's

1.1. Er zullen mogelijk op termijn speeltuinen moeten worden opgeheven

Het is onvermijdelijk dat er binnen de beleidsperiode 2025-2034 speelplekken moeten worden opgeheven. Hierover gaan we met inwoners in gesprek. Indien dit het geval is, behoud de speelplek de bestemming spelen en wordt het een 'informele speelplek'. Dat betekent dat er nog steeds ruimte is voor spelen op een informele manier. Bijvoorbeeld door kleine aanpassingen waardoor speelwaarde gecreëerd wordt. Een informele speelplek heeft geen toestellen die jaarlijks gekeurd moeten worden. Inwoners kunnen een informele speelplek ook 'adopteren' en in overleg met de gemeente een plek met speelwaarde creëren. Deze inwoners zijn dan zelf verantwoordelijk voor inspecties, onderhoud en mogelijke vervangingen van toestellen.

1.2. Het verwijderen van speeltoestellen en speelplekken opheffen kan onrust veroorzaken bij inwoners

Bij het verwijderen en vervangen van speeltoestellen wordt er zoveel mogelijk hetzelfde speeltoestel teruggeplaatst. Bij een speelplek waar meerdere speeltoestellen moeten worden vervangen, nodigen we bewoners uit om mee te denken over de (her)inrichting van de speelplek. Bij het opheffen van speelplekken gaan we zoveel als mogelijk uit van plekken die bekend staan om het lage gebruik en niet noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het speelbeleid. Vooraf informeren we de buurt over het voornemen de speelplek op te heffen. Daarnaast ligt de focus de eerst komende tijd op het versterken van de speelwaarde bij buurtoverstijgende-, centrale- en steunplekken. De verwachting is dat de onrust hierdoor verminderd.

1.3. De technische levensduur van 40% van de toestellen is verstreken, waardoor mogelijk het beschikbare budget niet toereikend is

Gemiddeld gaan speeltoestellen zo'n 15 jaar mee. Uit de analyse is gebleken dat ongeveer 40% van de speeltoestellen zijn technische levensduur heeft gehad. De speeltoestellen hebben de afgelopen jaren levensduur verlengende maatregelen gehad waardoor deze toestellen nog bespeelbaar zijn. Echter is de verwachting dat in de komende beleidsperiode veel toestellen moeten worden vervangen. Het is mogelijk dat het beschikbare budget uit het IBOR niet toereikend blijkt. Als blijkt dat er onvoldoende middelen zijn om alle noodzakelijke vervangingen uit te voeren, wordt dit meegenomen in de evaluatie in 2029 en eventueel in de P&C cyclus.

Financiële gevolgen

Met het vaststellen van het speelruimtebeleidsplan 2025-2034 zijn geen extra middelen nodig. De dekking van het vervangen van toestellen komt uit het budget Speelplaatsen. Dit budget is gebaseerd op het IBOR plan.

Jaarlijks wordt een prioritering gemaakt van aan te pakken speeltuinen. Eventuele incidentele kosten worden via de P&C-cyclus aangevraagd.

Als blijkt dat er onvoldoende middelen zijn om alle noodzakelijke vervangingen uit te voeren, wordt dit meegenomen in de evaluatie in 2029 en eventueel in de P&C cyclus.

Communicatie

- Voor inwoners van de gemeente Druten organiseren we na besluitvorming in de Gemeenteraad een inwonersbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst worden de plannen toegelicht en op overzichtelijke kaarten getoond wat het beleid voor de speelplekken in de buurt betekenen.
- Inwoners worden voor de bijeenkomst uitgenodigd via de diverse (sociale) media kanalen van de gemeente Druten.
- Na besluitvorming in het college wordt een persbericht verstuurd met informatie over het speelruimteplan 2025-2034.

Inwonersparticipatie

In oktober/november 2023 hebben inwoners hun mening kunnen geven over de speelplek en sportvoorzieningen in de gemeente. Door middel van een vragenlijst hebben kinderen, jongeren en volwassenen kunnen aangeven wat zij belangrijk vinden dat mee wordt genomen in het speelruimtebeleid. De uitkomsten van de vragenlijst is als bijlage 5 toegevoegd.

Na besluitvorming over het nieuwe beleid volgt een inwonersbijeenkomst waarbij inwoners kunnen inzien wat het nieuwe beleid inhoudt en wat dit betekent voor de speelplek in de buurt. Inwoners kunnen daarbij ook aangeven of men betrokken wil worden bij eventuele aanpassingen van speeltuinen in hun buurt.

In het beleidsplan is inwonersparticipatie een apart hoofdstuk. Inwoners worden altijd betrokken bij de (her)inrichting van een speelplek. Dat kan bijvoorbeeld gaan om nieuwbouw, of om herinrichting van een speelplek omdat toestellen worden vervangen. Hoe inwoners betrokken worden bij de (her)inrichting van de speelplek is maatwerk. We gebruiken hierbij de verschillende participatietools die beschikbaar zijn, bijvoorbeeld het digitale platform OpenStad.

Uitvoering of Vervolgstappen

Na het vaststellen van het speelruimteplan 2025-2034 worden de volgende stappen ondernomen om tot uitvoering over te gaan:

- Inwoners worden uitgenodigd voor een inwonersbijeenkomst om het nieuwe beleid in te kunnen zien en wat dit betekent voor de speelplek in de buurt.
- We voeren de vastgestelde planning voor het aanpakken van speelplekken in 2025 uit. Inwoners kunnen hierover meedenken door middel van de verschillende participatiemogelijkheden waarover de gemeente Druten beschikt.
- We onderzoeken welke centrale speelplekken inclusiever gemaakt kunnen worden. We nodigen inwoners uit om hierover mee te denken.
- Minimaal twee keer per jaar wordt de voortgang van het speelruimteplan 2025-2034 intern besproken.
- In 2029 voeren we een tussentijdse evaluatie uit en herijken we waar nodig het speelruimteplan.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.

**Voorstel
Advies**